

[home](#) | [nieuws](#) | [wie we zijn](#) | [wat we doen](#) | [magazine](#) | [links](#) | [contact](#)

Boekbespreking Roestvrijstaal door Eldad Kisch

26-02-2009 door Eldad Kisch

Het probleem rond de wezen sleept zich voort. N.a.v het boek van Philip Staal schreef Flory Neter voor deze site al een recensie. Het is duidelijk dat er over dit onderwerp door onze leden verschillend wordt gedacht. Hierbij nu de mening van Eldad Kisch.

Uiteraard staan wij ook open voor uw mening. De site is ook uw platform.

Roestvrijstaal.

Onder deze titel schreef Philip Staal een boek over zijn 'Speurtocht naar de erfenis van Joodse oorlogswezenen'. Uitgave Eburon, 2008.

Het boek begint met het tragische verhaal van de oorlogswezenen Philip en Marcel Staal. Het is duidelijk dat de oorlogswezenen uit de tweede wereldoorlog aan het kortste eind hebben getrokken, op alle manieren, emotioneel en financieel. De opvangst na de oorlog was moeizaam, met touwtrekken tussen Joodse familieleden en organisaties enerzijds, en pleeggezinnen en officiële overheidsorganisaties anderzijds, waar de onmondige kinderen willoze speelballen waren van interesses, niet zozeer de hunne. Weeshuizen, verre familieleden, regenten, organisaties van allerlei pluimage.

Het verhaal van de wezen Staal is geen vrolijk verhaal. Verre familieleden, notarissen met onduidelijke handelingen. Staal vermeldt dat de oorlogswezenen eigenlijk allen meenden armlastig te zijn, maar dat blijkt in latere jaren soms heel anders uit te pakken. Er was niemand om dit na te vragen, zij moesten alles zelf uitpluizen.

Staal neemt een ruim palet voor zijn rekening; veel meer dan zijn eigen speurtocht. Het hele naoorlogse bestel passeert de revue: wetten, verordeningen, instanties, commissies, ministeries. Het lijkt of Staal zijn materie kent. Veel van de vermelde feiten zijn gefundeerd op grond van onderzoek van de bronnen. Het meeste kan ik niet controleren en het is nogal droge kost.

Zijn uiteenzetting over de verdeling van de Maror-gelden vond ik fascinerend, met het puntensysteem en de vreemde inclusie van half-Joden (in deze materie ging dit niet volgens de Joodse wetten – Halacha -, maar half wat betreft vader of moeder); dit leidde tot een verdeling van de beschikbare gelden buiten proportie ten gunste van de half-Joden, die veel betere overlevingskansen hadden, en die veel beter weg kwamen wat betreft oorlogsleden en gestolen bezit. Dit was een aspect waar ik nooit bij had stilgestaan.

De stijl van schrijven maakt het boek over het algemeen vlot leesbaar en er wordt goed tegen schenen geschopt. Een enkele zin is verwarrend, een paar duplicaturen die een ijverige en nauwlettende editor er uit had moeten halen. Hinderlijk vond ik weerkerende slagzin zoals: 'eerst ontkennen, dan pas nadenken', over verkeerdt gedrag van sommige personen. Het was beter geweest om de lezer zelf die conclusie te laten trekken.

Het is duidelijk dat Philip Staal een appeltje te schillen heeft met bijna iedereen. Zijn geschil met de Stichting Joods Maatschappelijk Werk, de wettige opvolger van een merendeel van de organisaties die na de oorlog de wezen bedielden, neemt een belangrijk deel van het boek in beslag. Onzorgvuldigheid, gebrek aan openheid, minimale medewerking bij het speuren, het is er allemaal. JMW vervult in Nederland de rol van de Israelische banken: ze zijn de laatsten die de mogelijkheid willen toegeven dat er ooit in het verleden misschien iets mis is gegaan; ze houden hun beurs stijf dicht, en niet wegens geldgebrek! Destijds, toen de officiële Nederlandse instanties (m.m. de andere landen)

Actueel Nieuws

- 27-02-2009 [Algemene ledenvergadering 22 maart, VBV 25 jaar.](#)
- 26-02-2009 [Boekbespreking Roestvrijstaal door Eldad Kisch](#)

Archief

- 29-12-2008 [Boekbespreking: Roestvrijstaal van Philip Staal](#)
- 28-12-2008 [Financiële vergoeding voor kinderen van ouder\(s\) die vanuit Frankrijk werden gedeporteerd](#)
- 09-12-2008 [Resultaten van het wetenschappelijk onderzoek naar het vermogensbeheer van de joodse oorlogswezenen beschikbaar](#)
- 27-11-2008 [Overgang PUR naar SVB en de Wet Beperking Export Uitkeringen](#)
- 17-11-2008 [Oordeel Arnold Heertje over onderzoek Joodse wezen](#)
- 14-11-2008 [Overgang PUR-SVB](#)
- 27-10-2008 [Overgang PUR/SVB](#)
- 14-08-2008 [Overzicht bepalingen inzake Artikel-2-fonds](#)
- 27-06-2008 [Aanvullende informatie van Claims Conference Art.-2-fonds](#)
- 19-06-2008 [Duits Bondsdaglid verduidelijkt criteria Artikel-2-fonds](#)
- 17-06-2008 [Verwarring door berichtgeving over nieuwe criteria van de Claims Conference](#)
- 12-06-2008 [Verbeteringen Artikel 2](#)
- 08-04-2008 [Verslag voordracht A. Kuijpers Jaarvergadering 2008](#)
- 07-04-2008 [Verslag voordracht Drs. Puck Huitsing & de heer Ruud Stoffels- Jaarvergadering 2008](#)
- 29-03-2008 [Correspondentie Artikel 2 Duitsland](#)
- 16-03-2008 [Concept Notulen Jaarvergadering 16 maart 2008](#)

moesten dokken hadden ze de mond vol, nu 'mum'. Zijn pijlen worden niet alleen op de Nederlandse bureaucratie en het Nederlandse Jodendom afgeschoten. Ook de Nederlands-Israëlische gemeenschap moet het ontgelden. Er is eigenlijk niemand met enige karaktervastheid of morele waardigheid, behalve de roestvrije Staal zelf. Zoals ik eerder vermeldde, kan ik veel getallen en feiten niet controleren, maar waar ik de situatie wel van nabij ken is de berichtgeving tendentius. Zo schrijft Staal vol weerzin over de Stichting Platform Israel en de Stichting Collectieve Marorgelden Israel, die – zonder in details te treden voor niet ingewijden - een nauwe verwantschap hebben, maar zorgvuldig gescheiden waren en nog steeds zijn in besturen en volgens hun statuten. De schrijver ziet deze beide organisaties eigenlijk als vele handen op een buik (mijn woordkeus). Want, aldus Staal, de bestuursleden van de eerste organisatie gingen na gedane zaken bijna naadloos over op de tweede. Hij vermeldt niet dat die scheiding tot de dag van vandaag reeel genoeg is om tot botsingen te kunnen leiden. Ik noem dat tendentius, en dat vermindert mijn vertrouwen in de rest van al die feiten en gebeurtenissen. Aan de andere kant heeft hij veel nuttigs te zeggen over de wonderlijke opbouw van SCMI, waar de leden-verenigingen, met enig voorbehoud, de geldpot aan hun eigen organisaties verdelen; een zeer ongebruikelijke bestuursvorm.

Met alle rancune in het boek, roept het materiaal van Staal toch vragen op, die waarschijnlijk nooit beantwoord zullen en kunnen worden.

Het boek is een echt 'ik'-boek in de zin dat Staal overall waar hij actief was ook heel prominent bij staat. We hebben hier te doen met het Evangelie volgens Philip. Het staal is echter niet zo roestvrij als we zouden wensen.

Eldad Kisch; febr. 2009.

(op mijn graadmeter: lenen of stelen; niet kopen)

Tags: [Boekbespreking]